

ADVIES WERKPLAN REE PROVINCIE FRYSLÂN
GEBIED 5

Jasja Dekker, 14-4-2020, Arnhem

In opdracht van de Faunabeheereenheid Fryslân heb ik de ‘werkplannen Ree’ van een ecologisch advies voorzien. Deze werkplannen zijn door gebiedscoördinatoren in samenspraak met de WBE’s opgesteld in het kader van de provinciale Opdracht, d.d. 17 december 2019 (kenmerk 01717451) ten aanzien van het beheer van reeën.

Bij het opstellen van de adviezen heb ik vooraf met de opdrachtgever afgesproken specifiek op de volgende zaken te letten:

- is er duidelijk sprake van een hotspot?
- wordt er ingezet op effectieve (volgens robuuste veldervaring of veldonderzoek) preventieve maatregelen?
- is het niet inzetten preventieve maatregelen maar kiezen voor expliciet en duidelijk ecologisch onderbouwd?¹
- volgt de keuze voor afschotlocaties (afstand tot hotspot, habitat) uit de ecologie van de soort + lokale omstandigheden?
- is de ecologische kennis/uitgangspunten waarin de werkplannen vanuit wordt gegaan ook expliciet gemaakt?
- is de invulling gegeven aan het verzamelen van de informatie die nodig is voor het lerend beheren, op de daarvoor nodig ruimte- en tijdschaal (nauwkeurigheid)?

Het gaat hier om werkplan 5, dat de WBE’s De Lytse Sudwesthoeke, De Marren, Gaasterland e.o., Skasterlan en de Veenpolders omvat. Eerst bespreek ik de bovenstaande vragen, tot slot geef ik een aantal punten die niet onder die vragen vallen, dan wel van meer algemene aard zijn.

Is er duidelijk sprake van een hotspot?

Nee, maar dat wordt in het werkplan ook expliciet aangegeven: er is sprake van een diffuse verdeling van aanrijdingen over het wegennet, en er zijn geen geïsoleerde hotspots aan te wijzen. Maar het aantal aanrijdingen wordt alleen op WBE niveau en aan het eind van het werkplan gegeven. Trend en kaart worden niet gegeven/geduid.

Advies: (zie ook ‘Overige/Algemeen’): neem de aantallen en locaties al op in paragraaf II.2 Hotspots.

Wordt er ingezet op effectieve (volgens robuuste veldervaring of veldonderzoek) preventieve maatregelen?

In het plan wordt aangegeven dat de WBE’s zich ervoor inzetten dat preventieve maatregelen worden genomen door de daarvoor verantwoordelijke partijen. De genoemde preventieve maatregelen zijn op wildspiegels na bewezen effectief (afwaarderen snelheid,

---

¹ Deze vraag wordt natuurlijk alleen behandeld als er wordt gekozen voor het middel afschot.

actieve waarschuwborden, overzichtelijker maken wegbermen). Er wordt gesteld dat de aanvullende maatregelen in 2020 nog onvoldoende effect op terugdringen verwacht wordt.

Is het niet inzetten preventieve maatregelen maar kiezen voor afschot expliciet en duidelijk ecologisch onderbouwd?

In het werkplan wordt aangegeven dat ondersteunend afschot noodzakelijk is naast de genomen maatregelen, met de volgende (door mij samengevatte) onderbouwing:

Afgelopen jaren is afschot gepleegd en is het aantal provinciaal gerekend slachtoffers onder de kritische waarde gebleven die door de provincie is voorgeschreven. Uitgangspunt in dit werkplan is dat bij groeiende populatie het aantal aanrijdingen navenant zal toenemen, en dat daarom, door middel van afschot, de populatie in het werkgebied op de huidige dichtheid moet worden gehouden.

Ik adviseer daarbij rekening te houden met eventuele andere oorzaken dan de dichtheid liggen (aanleg/verbreding van wegen, wijzigingen in naburig landgebruik, etc). Zeker in de fase van 'lerend beheren'.

Volgt de keuze voor afschotlocaties (afstand tot hotspot, habitat) uit de ecologie van de soort + lokale omstandigheden?

Niet van toepassing: er worden geen expliciete afschotlocaties genoemd, en er wordt niet gewerkt met beheer op hotspots maar werkgebied-wijd (maar zie 'Overige/Algemeen').

Is de ecologische kennis/uitgangspunten waar in het werkplan van uit wordt gegaan ook expliciet gemaakt?

Ja, de keuze voor percentage afschot n.a.v. percentage slachtoffers wordt niet onderbouwd. Zie 'Overige/algemeen'.

Wordt er gewerkt volgens de zonering van 4 zones?

De FBE adviseert in het concept Faunabeheerplan Ree 2020-2024 het werkgebied te verdelen in vier zones:

1. locaties waar geen afschot gaat plaatsvinden vanwege het ontbreken van een directe relatie met de verkeersveiligheid;
2. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid een (al dan niet tijdelijke) nulstand wordt nagestreefd;
3. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid intensief afschot zal plaatsvinden;
4. locaties waar in het kader van de verkeersveiligheid het middel populatiebeheer op basis van dichtheid zo zorgvuldig mogelijk zal worden ingezet, om verspreiding naar hotspots of het ontstaan van nieuwe hotspots te voorkomen.

Er wordt alleen op WBE niveau gedifferentieerd in afschot, maar in het werkplan wordt deze zonering niet toegepast. Wel wordt gesteld dat als er extra afschot nodig is (bij meer aanrijdingen, deze dient te worden toegepast bij hotspots. Echter, de hotspots worden niet benoemd/zijn er niet in dit werkgebied. De koppeling tussen afschot en aanrijdingen blijft nu onduidelijk.

Advies: maak duidelijk waar het extra afschot is voorzien, aangezien de genoemde hotspots niet worden onderscheiden in dit werkplan

Is de invulling gegeven aan het verzamelen van de informatie die nodig is voor het lerend beheren, op de daarvoor nodig ruimte- en tijdschaal (nauwkeurigheid)?

Nee, er wordt wel gemeld dat het 'lerend beheren' zal worden toegepast, maar er wordt niet uitgewerkt welke gegevens door welke partijen worden verzameld en opgeslagen.

Advies: geef kort aan welke partij(en) verantwoordelijk zijn voor het vastleggen van afschot, tellingen en slachtoffers, de implementatie van preventieve maatregelen, en met welke precisie dit dient te gebeuren.

Overige/algemeen

Trends en ontwikkeling van de aanrijdingen met ree worden in dit werkplan kort besproken: de aanrijdingen van de laatste drie jaar worden gegeven bij de sectie waar het afschot bepaald wordt. Maar locaties worden niet afgebeeld en de vermoedde samenhang met de dichtheden worden niet benoemd of geduid. Dat maakt het lastig om de beslissing om in heel het werkgebied in te grijpen in de stand te begrijpen.

Advies: bespreek de aantallen en ontwikkeling van de slachtoffers op in het werkplan, inclusief kaart, in de paragraaf II. 2 Hotspots. Geef voor de bepaling van afschot per WBE eerst samenvattend aan hoe de verschillen in aantallen/ontwikkelen doorwerken in de verdeling van het afschot over de WBE's.

Er wordt gesteld dat er diffuus over het hele wegennet slachtoffers vallen en er geen sprake is van hotspots, maar er wordt ook aangegeven dat er extra inzet wordt gepleegd bij hotspots, zover daar sprake van is. Dit wekt verwarring: is er nu wel of geen sprake van hotspots, en verschil in inzet bij afschot? Wat is nu praktisch gebeuren?

Advies: wees eenduidig over hotspots en hoe/of de verdeling van afschot over het gebied wordt afgestemd op de verdeling van aanrijdingen.

Er wordt gekozen voor het stabiliseren van de populatieomvang, met als uitgangspunt dat de dichtheid de dominante bepalende factor is voor het aantal aanrijden. Door op basis van het percentage aanrijdingen een bijtelling aan afschot bij te rekenen wordt ingespeeld op een onverhoopte toename in het aantal aanrijdingen. Hoe tot de relatie aanrijdingspercentages ~ extra afschot is gekomen wordt niet nader toegelicht.

Het is niet duidelijk om welk percentage het gaat? Om de telling op WBE niveau, of op jachtveld? Op de lokale stand rond de weg in kwestie? Of om het werkgebied in zijn geheel?

Advies: maak duidelijk waar het (extra) afschot is voorzien, aangezien de genoemde hotspots niet worden onderscheiden in dit werkplan. Geef onderbouwing van de percentages extra afschot en/of geef aan dat dit een raming is die volgend het principe van 'lerend beheren' in de komende jaren wordt verfijnd. Geef aan op welke schaal (WBE) het afschot nu geregeld is.